

Калітник Максим Сергійович,

начальник відділу наукового центру проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони Національного університету оборони України

Ніщенко Вадим Ігорович,

старший науковий співробітник наукового центру проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони Національного університету оборони України

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ДІЄВОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Громадянське суспільство відіграє провідну роль у формуванні дієвої антикорупційної політики в Україні, виступаючи незалежним контролером, партнером держави та ініціатором інституційних реформ. Особливої ваги участь громадськості набуває в умовах воєнного стану, коли корупційні ризики зростають через концентрацію ресурсів, оперативність ухвалення рішень та обмеження систем звітності [1].

Одним з ключових напрямів діяльності громадянського суспільства є моніторинг органів державної влади та місцевого самоврядування. Використання механізмів доступу до публічної інформації, аналіз відкритих даних, громадські моніторинги, журналістські розслідування та застосування аналітичних інструментів у сфері публічних закупівель які сприяють виявленню корупційних порушень та підвищенню прозорості роботи державних інституцій [2, с. 41].

Важливою сферою залучення громадянського суспільства є участь у нормотворчих процесах. Громадські організації долучаються до підготовки законопроектів, експертизи нормативно-правових актів, а також ініціюють публічні консультації. Така співпраця сприяє адаптації українського законодавства до міжнародних антикорупційних стандартів, включно з рекомендаціями GRECO, OECD та положеннями Конвенції ООН проти корупції [3].

Не менш важливою є просвітницька діяльність громадянського суспільства. Антикорупційні тренінги, освітні курси, інформаційні кампанії та впровадження етичних стандартів формують суспільну

нетерпимість до корупції, що є основою сталого розвитку держави та підвищення довіри громадян до влади.

В умовах воєнного стану громадські організації відіграють особливу роль у моніторингу оборонних закупівель, використання міжнародної допомоги, а також процесів відновлення інфраструктури. Їх діяльність допомагає мінімізувати ризики нецільового використання коштів, забезпечуючи прозорість і підзвітність на всіх рівнях управління [4].

Таким чином, громадянське суспільство є ключовим елементом формування ефективної антикорупційної політики. Його участь у контролі, нормотворчості, просвіті та моніторингу ресурсів забезпечує реальне зниження корупційних ризиків, зміцнення демократичних інституцій і побудову системи врядування, заснованої на принципах відкритості, підзвітності та верховенства права.

Список використаних джерел

1. Бусол О. Ю. Корупція в Україні: теоретико-правові аспекти протидії. Київ : НАВС, 2020. 256 с.
2. Чумак В. Відкриті дані як інструмент протидії корупції в Україні. Аналітичний огляд. Київ : Центр демократії, 2021. 68 с.
3. United Nations Convention against Corruption. United Nations, 2004.
4. Transparency International Ukraine. Антикорупційний огляд оборонних закупівель в умовах воєнного стану. Київ, 2023.

Капустинський Максим Вікторович,

науковий співробітник відділу державної та громадської безпеки центру безпекових досліджень Національного інституту стратегічних досліджень, доктор філософії

ЗДОБУТКИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В ЗАГАЛЬНОСВІТОВІЙ ПЛОЩИНІ

З часів Революції гідності Україна створила одну з передових та найструктурованіших антикорупційних систем у Європі. Вона складається з кількох ключових органів із чітким розподілом функцій [1, с. 66]. Це такі органи:

1. НАБУ – розслідування топ-корупції. Національне антикорупційне бюро розслідує корупційні злочини високопосадовців. Це аналог антикорупційних поліцій у Румунії (DNA) та Індонезії (КРК).